

Chianti, steak a neočekávané daňové fiasko: Jak Itálie zpackala nájezd na banky

[P politico.eu/article/italy-government-giorgia-meloni-matteo-salvini-40-percent-tax-bank-fiasco-mishandled](https://politico.eu/article/italy-government-giorgia-meloni-matteo-salvini-40-percent-tax-bank-fiasco-mishandled)

Hannah Roberts, Ben Munster

August 9, 2023

Ekonomičtí pozorovatelé tvrdí, že oznámení bez varování bankám bylo okázale špatně zpracováno | Tiziana Fabi/AFP přes Getty Images

Chcete-li si tento článek poslechnout, stiskněte tlačítko Přehrát

▶ 0:00 / 0:00 ———— 🔊 ⋮

Vyjádřeno umělou inteligencí.

V neděli večer se tito dva hašteřiví populisté v čele italské vlády sešli v toskánské trattorii na večeři se svými rodinami v závěsu.

Nad sklenkami Chianti a vzácným florentským steakem předvedli premiérka Giorgia Meloni a její upovídaný zástupce Matteo Salvini projev jednoty, který měl ukázat, že jejich časté hádky nejsou vážné a že vláda míří klidně do letních prázdnin.

Druhý den všechno prasklo.

Na pondělní tiskové konferenci v pozdních nočních hodinách Salvini šokoval mezinárodní trhy a své vlastní kolegy oznámením 40procentní neočekávané daně na zisky bank, které raketově vzrostly při prudce rostoucích úrokových sazbách.

Může se vám líbit

Biden stanoví nová pravidla omezující americké investice v Číně

Autor: Gavin Bade

Žádná globální bezpečnost bez čisté nuly, varuje Grant Shapps Tories

Od Charlieho Coopera

V následujících hodinách se investoři zdráhali, bankéři protestně vyli, jak ceny jejich akcií prudce klesaly, a analytici varovali, že dominový dopad na nejistě umístěnou italskou ekonomiku může být vážný.

O den později byla Meloniho vláda donucena k ponižujícímu sestupu, když se snažila ujistit trhy, že banky nebudou opatřením ochromeny.

Fiasko nyní hrozí, že koalici znovu rozdělí. To již vyvolalo kroky úředníků v administrativě, aby přepsali plán ještě předtím, než vůbec vstoupil v platnost.

Ekonomičtí pozorovatelé tvrdí, že oznámení bez varování bankám bylo okázale špatně zpracováno.

Francesco Giavazzi, profesor na Bocconiho univerzitě a ekonomický poradce Meloniho předchůdce Maria Draghiho, řekl, že kdokoli tento plán vymyslel, „nepropadne u ekonomických zkoušek“.

Bývalý premiér Matteo Renzi pro POLITICO řekl, že daň je „vlastním cílem“, který by potěšil populisty, ale odcizil italskou finanční komunitu a mezinárodní trhy. "Tímto krokem Meloni trochu získá v

italských průzkumech, ale ztratí hodně na mezinárodní důvěryhodnosti," řekl.

Raketový nárůst sazeb

Proč se tedy premiérka a její zástupce rozhodli pro tak dramatický nájezd na zisky bankéřů?

Je jistě pravda, že věřitelé dosahovali zisků v důsledku vysokých úrokových sazeb stanovených Evropskou centrální bankou. Tyto vysoké sazby poškodily spotřebitele, kterým se Meloniho vláda zavázala pomoci.

Vysoké sazby Evropské centrální banky poškodily spotřebitele, kterým se Meloniho vláda zavázala pomoci | Daniel Roland/AFP prostřednictvím Getty Images

Vláda tvrdí, že jedná, aby napravila nespravedlnost. Ale politicky se Meloni také snaží omezit potenciální rozkoly z pravého křídla své koalice. Salviniho spojenci a někteří z Meloniho vlastní strany Bratři

Itálie se rozčilují nad tím, co její kritici vnímají jako její měkký postoj k politice EU a námluvám na mezinárodních trzích.

Uprostřed krize životních nákladů, která postihuje celý kontinent, se banky staly zjevným cílem populistů, jako je Salvini. Jejich zisky prudce vzrostly po deseti letech drcení politikou nulových úrokových sazeb ECB a uvalením vyšších kapitálových požadavků. UniCredit a Intesa Sanpaolo, dvě největší instituce v zemi, letos vykázaly své nejlepší zisky za první pololetí a svým akcionářům slíbily ještě lepší časy.

Jak se jim to podařilo, není žádnou záhadou. Jak ECB zvýšila své oficiální úrokové sazby, banky zvýšily své úrokové sazby. Ale — jak je v této fázi hospodářského cyklu obvyklé — nezvýšily zároveň úrokové sazby z vkladů.

"Zvýšení sazeb ECB zvýšilo náklady na peníze pro rodiny a podniky," řekl Salvini ve svém oznámení v pondělí večer. "Na druhé straně nedošlo k usilovnému, rychlému a důležitému nárůstu pro spotřebitele."

Přesto bankéře šokovalo oznámení o daňové razii. Ministr financí Giancarlo Giorgetti je ještě v červenci ujistil, že budou ponecháni, aby poskytli úlevu držitelům hypoték za vlastních podmínek, bez zásahu vlády. O několik týdnů dříve, 5. června, zašel Giorgetti tak daleko, že výslovně vyloučil neočekávanou daň.

Jeden bankovní úředník řekl POLITICO, že má podezření, že hypoteční ospravedlnění daňového nájezdu bylo „fasádou“ a že tato politika byla navržena tak, aby vyrovnala nedostatky v italském vládním rozpočtu, který má být dokončen koncem tohoto roku.

Ministr financí Giancarlo Giorgetti ještě v červenci ujistil bankéře, že budou ponecháni, aby poskytli úlevu držitelům hypoték za vlastních podmínek, bez vládních zásahů | Kazuhiro Nogi/AFP přes Getty Images

"Připadá mi to, jako bychom byli penalizováni dvakrát," řekl další člověk z bankovního sektoru. Během let nízkých úrokových sazeb, kdy italské banky vydělávaly na půjčkách, byly považovány za „trvale nerentabilní,“ řekl. "Teď, jakmile se věci stanou ziskovějšími, řeknete: 'To je nechutné'."

Italský bankovní akciový index klesl do úterního odpoledne o 7,3 procenta, akcie Intesa Sanpaolo klesly o 8,6 procenta a UniCredit o 5,8 procenta.

Kdo se pokazil?

Vláda byla nucena v úterý ustoupit a oslabit politiku upřesňujícím prohlášením, že tento krok bude omezen pouze na 0,1 procenta celkových aktiv bank.

Analytici předpovídají, že negativní dopad dvoudenní epizody na zisky bank by dosáhl přibližně 11 procent, což je pokles z původně obávaných 25 procent.

Tak čím to byl nápad?

Úředníci trvají na tom, že to byl ministr hospodářství a financí Giorgetti, kdo opatření oznámil na soukromé schůzi kabinetu. Ale řekl, že se nezúčastnil tiskové konference, aby to vysvětlil, řekl Lorenzo Codogno, bývalý úředník ministerstva financí. Meloni také ne.

Úředníci trvají na tom, že to byl ministr hospodářství a financí Giorgetti, kdo opatření oznámil na soukromé schůzi kabinetu | Alberto Pizzoli/AFP prostřednictvím Getty Images

Zdroje z bankovního sektoru se shodly a spekulovaly, že Giorgetti opatření možná nepodporoval. Giorgettiho kancelář uvedla, že jeho nepřítomnost byla „protože se v té době účastnil omezeného setkání o národní bezpečnosti“.

Hlavní tlak na daňovou razii – alespoň na veřejnosti – přišel ze strany Salviniho Liga. Vzhledem k nepřítomnosti Meloniho a Giorgettiho to byl Salvini, kdo stál v čele pondělní tiskové konference a jeho strana podle jednoho člena vlády „nesla vlajku“ této politiky.

Podle Adolfa Urso, ministra pro hospodářský rozvoj, byl kabinet jednotný ještě před oznámením plánu. "Opatření bylo přijato jednomyslně a již bylo přijato v jiných evropských zemích, jako je Španělsko," řekl. "Opoziční strany s námi téměř všechny souhlasí."

Opatření by podle něj nemělo být překvapením pro banky, které byly opakovaně varovány, aby přenesly úrokové sazby na střadatele.

Nyní však panuje neshoda ohledně toho, jak – a vlastně zda – se tato politika vůbec pohne kupředu.

Ministr zahraničí Antonio Tajani – vůdce strany Forza Italia v rámci Meloniho koalice – v pondělí naznačil, že opatření by se mohlo zlepšit, s tím, že Parlament to „prostuduje do hloubky“. Kromě toho, řekl, je to dočasné a má trvat jen jeden rok.

Ministr zahraničí Antonio Tajani – vůdce strany Forza Italia v rámci Meloniho koalice – v pondělí naznačil, že opatření by se mohlo zlepšit, s tím, že Parlament to „prostuduje do hloubky“. | Andreas Solaro/AFP prostřednictvím Getty Images

Ostatní členové Tajaniho strany, která má ekonomicky liberální směr, zjevně také pochybují, přestože se o moc dělí s Melonim a Salvinim.

Francesco Paolo Sisto, mladší ministr Forza Italia, řekl POLITICO, že strana chce, aby byl vyhodnocen účinek na trh spolu s případným negativním dopadem na držitele účtů. Parlament by podle něj mohl „retušovat“ neočekávanou daň.

Pokud jde o budoucnost, Meloni a její tým by měli začít pracovat na rozpočtu příští měsíc.

Ekonomický výhled Meloniho vlády je problematický. Rozpočet pravděpodobně ukáže napětí pomalého růstu a výrazného nárůstu nákladů na obsluhu dluhu, což donutí vládu hledat škrty ve výdajích odjinud nebo hledat další zdroje příjmů.

Meloni má mandát ke snížení daní pro rodiny a potřebuje peníze, aby to zaplatil. Neočekávaná bankovní daň je jednoznačně jednou z možností, pokud projde parlamentem.

"Vláda má mandát k velké daňové reformě a chce alespoň vyslat politický signál s rozpočtem, takže toto opatření vytváří fiskální prostor," řekl Codogno, bývalý úředník ministerstva financí. "A když střílíte do bank, jste velmi populární."

Další zprávy Geoffrey Smith